

Bernard Flier

‘Door de Klimaatmodule en boomwaardering kun je bomen veel meer als complete asset gaan zien’

Beleid maken voor vergroeningsopgaves en klimaatadaptatie wordt stuk makkelijker met de Klimaatmodule

Tree-O-Logic werkt sinds 2023 met de Klimaatmodule. Hiermee kunnen opdrachtgevers strategisch vergroenen. Op 23 mei houdt Tree-O-Logic met uitgeverij NWST een forumdiscussie in Van der Valk Veenendaal over strategisch vergroenen met ecosysteemdiensten en boomwaarde. In aanloop daarnaartoe vertelt Bernard Flier alvast over de Klimaatmodule.

Auteur: Karlijn Raats

Al enkele jaren helpt Tree-O-Logic overheidsinstanties om hun vergroeningsopgaves te realiseren door ze als kansen te benaderen. Eigenaar Bernard Flier legt uit hoe zijn advies-

bureau daarin te werk gaat. ‘We starten door samen met de opdrachtgever zijn kaders en doelstellingen in kaart te brengen, om een stip op de horizon te zetten: wat willen we

over een x aantal jaren bereikt hebben met extra vergroening? Hierna komt een onderdeel van onze oplossing om de hoek kijken: de Klimaatmodule. We weten dat het tegen-

gaan van wateroverlast en hittestress cruciale thema's zijn in de vergroeningsopgave om onze leefomgeving klimaatadaptief te maken. Daar kunnen bomen met hun ecosysteemdiensten een sleutelrol in spelen. Met de Klimaatmodule kan de opdrachtgever gedetailleerd beleid maken op basis van zijn vergroeningsambities.'

Soortentabel

Om de doelen realistisch te maken en te verscherpen, moet de opdrachtgever zijn nulsituatie vaststellen. Dat kan door het uitvoeren van verschillende analyses. Tree-O-Logic gebruikt sinds vorig jaar ook de soortentabel die Wageningen Universiteit heeft opgesteld. Deze toont dertien (ecosysteem)diensten en hoe goed afzonderlijke boomsoorten per ecosysteemdienst presteren aan de hand van een gradatie. 'Met meetbare parameters voor een nulsituatie kun je de effecten van vergroening SMART maken.'

Flier somt de diensten op: 'Beperken opwarming, interceptie neerslag, verdraagt zeer natte/droge periode, wegvangen fijnstof, wegvangen NO₂/O₃, vastleggen CO₂, nectar/stuifmeelbron insecten, voedselbron vogels, mate van biodiversiteit, allergeniteit (geeft aan voor welke boomsoorten mensen allergisch kunnen zijn, zoals berk) en emissie vluchtige stoffen. Daarnaast nog algemene kenmerken: grootte, groenblijvend, winterhardheid, tolerantie droogte en tolerantie strooizout.' WUR heeft ruim honderd boomsoorten in deze soortentabel geplaatst. Tree-O-Logic heeft deze soortentabel vanuit eigen expertise uitgebreid naar 350 boomsoorten, alvast vooruitlopend op de uitbreiding door WUR. Zodra die er is, past Tree-O-Logic de wetenschappelijke onderbouwing weer verder aan.

Kaarten brengen in beeld hoe goed bomen presteren en wat beter kan

In Treeasset, softwareprogramma en online tool van Tree-O-Logic voor regulier en specifiek boombeheer, vraagt Tree-O-Logic de bomendataset van de desbetreffende opdrachtgever op. Omdat Treeasset de soortentabel heeft geïntegreerd, koppelt het de bomendataset aan zowel de soortentabel als aan de kaartlagen in Treeasset. 'Kortom, de Klimaatmodule,' vat Flier samen. 'Op basis van de soorten die bekend zijn, genereert die met één druk op de knop kaarten van alle ecosysteemdiensten vanuit de soortenlijst,' zegt Flier. 'Deze kaarten brengen de nulsituatie in beeld en tonen met een score hoe de bomen in het boombestand presteren op welke ecosystemen. Vervolgens matchen we de doelstellingen met de boomsoorten. Stel dat een doelstelling is: het tegengaan van hittestress. Dan zoeken we de hittestresslocaties op en kijken we op de gegenereerde kaarten hoe goed het op die locaties aanwezige sortiment presteert op de ecosysteemdienst verkoelend effect. Voldoet dat niet, dan weet je dat je aan knoppen moet draaien om die locatie klimaatadaptief te maken. Zo kan de opdrachtgever in de soortentabel zien welke boomsoorten daarvoor geschikt zijn.'

Sommige parameters uit de Klimaatmodule

komen overeen met die in het programma i-Tree dat een doorkijkje geeft richting toekomst. Onder i-Tree vallen CO₂-afvang, luchtkwaliteit, hittestressvermindering en regenwateropvang. Flier: 'i-Tree berekent op basis van de omlooptijd van de toegepaste boomsoorten welke cijfers er voor de ecosysteemdiensten uit rollen op de langere termijn, te denken aan tientallen jaren.' Tree-O-Logic kan zelf ook een doorkijkje bieden met de Bomenmonitor van het Norminstituut Bomen. Die laat specifiek de fysische bomenontwikkeling zien. Hiermee kun je berekenen hoeveel ruimte je als groeiplaats, zowel boven- als ondergronds, moet reserveren per soortkeuze.

De juiste boomsoorten voor nieuwe situaties

Ook bij het omvormen naar nieuwe situaties kan de Klimaatmodule worden ingezet. Flier maakt concreet hoe je ermee kunt sturen in het maken van beleid: 'Als ergens een speelplek komt, moeten er boomsoorten komen die het grootste verkoelende effect geven. Bij een ontsluitingsweg met hoge verkeersdruk wil je boomsoorten kiezen die sterk zijn in fijnstofafvang. Bij wateroverlast kun je met de Klimaatmodule kiezen voor boomsoorten die het beste de piekbelasting op het riool vertragen.'

Breuk met het verleden

De Klimaatmodule maakt langetermijnbeleid mogelijk binnen vergroeningsopgaves. 'In plaats van beleid dat vijf tot tien jaar duurt en dan wordt herzien, maak je nu beleid voor decennia. Vanuit de boomwaardering van Handboek Bomen – een monitoring op basis van conditie, levensverwachting en beheerbaarheid – wordt tegelijkertijd de kwaliteit en de financiële waarde aan de boomsoorten gekoppeld. Hierdoor kun je bomen veel meer als complete asset gaan zien en ook tijdig budget reserveren voor vervanging.' Momenteel maakt Tree-O-Logic projecten met streefbeeld tot in 2050-2070. 'Dit is uiteraard niet in beton gegoten: doordat je monitort, stel je bij. Maar het belangrijkste is de stap om het aan te durven om met je doelstellingen veel verder in de toekomst te kijken en daar je randvoorwaarden op te baseren,' aldus Flier tot besluit.

De Klimaatmodule maakt langetermijnbeleid mogelijk binnen vergroeningsopgaves

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!